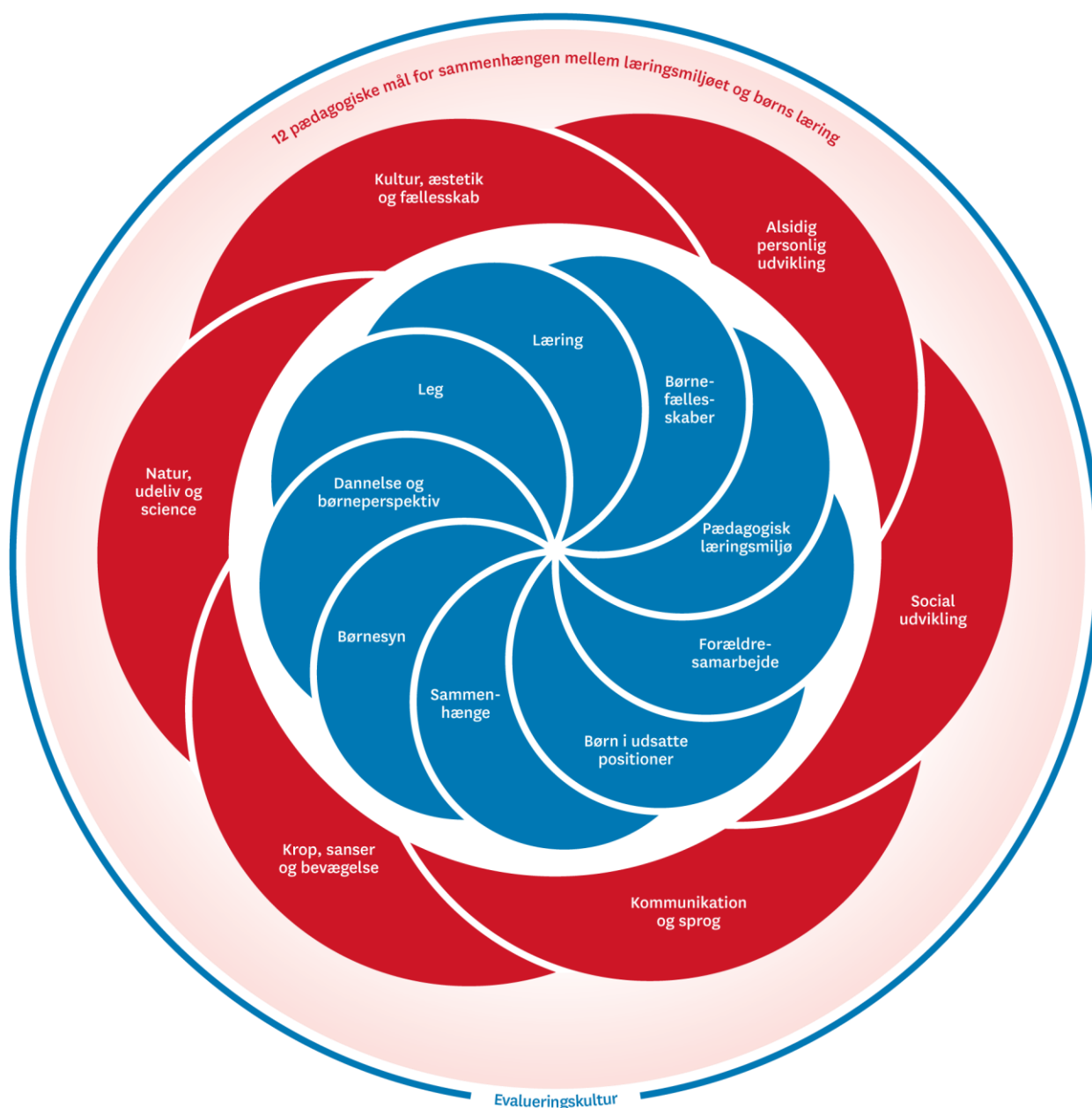

Pædagogisk læreplan for Øster Højst Børnehus - Område Løgumkloster og Toftlund 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Område Løgumkloster og Toftlund består af 8 filialer, som er følgende:

Løgumkloster; Markledets Børnehave, 3-6 år

Bredebro: Børnehuset Humlebo, 0-6 år

Visby: Visby Børnehus, 0-6 år

Bedsted: Bedsted Børnecenter 0-6 år

Ballum: Havbrisen 0-6 år

Toftlund: Høllevang 0-6 år og Børnegården. 0 -6 år

Øster Højst: Øster højst Børnehus 0-6 år

I læreplanen vil overskrifterne med blå skrift være det der er gældende for hele området, mens overskrifter med rød skrift vil være gældende for den enkelte filial.

Øster Højst Børnehus har eksisteret siden d. 1.januar 1988 Vi ligger i byen ved siden af Øster Højst skole.

Vi er en integreret institution med børn fra 0-6 år. Vi har en småbørnsgruppe, hvor vi er normeret til 14 børn og børnehavegrupper med en normering på 32.

Børnene i børnehavegruppen er aldersopdelt med 2 grupper af børn på 3 til 4 år og en gruppe med børn på 5 – 6 år.

Udenfor har vi en legeplads, med cykelbane, gynger, sandkasse, samt et læbælte af træer, som kan bruges til mange spændende lege. De yngste børn, har deres egen indhegnet legeplads.

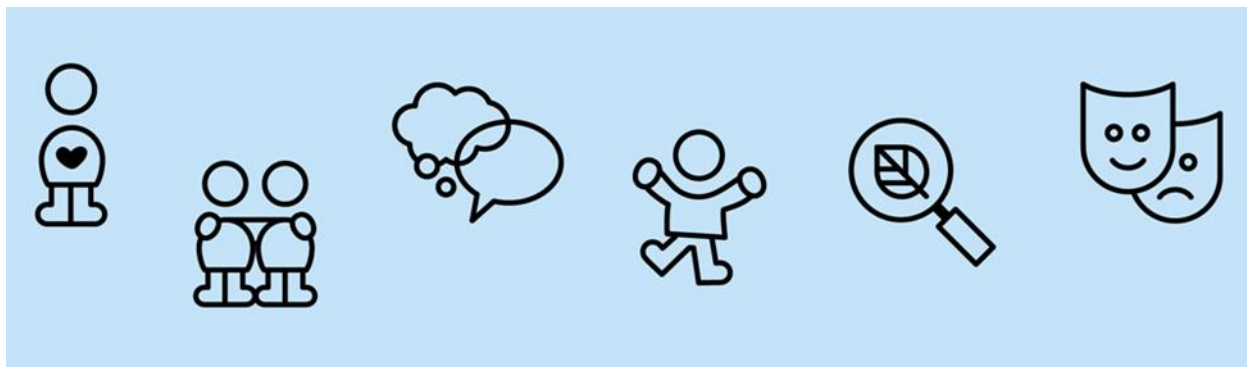
Vi har et godt samarbejde med Øster Højst Skole, hvor vi låner deres gymnastiksal, bibliotek, skolekøkken og deres legeplads. Vi har et tæt samarbejde ved overgange fra børnehave til skole. Derudover benytter vi os af nærmiljøet bl.a. skoven, søen, kirken, spejderhytten.

I vores hverdag har vi stor fokus på det enkelte barns trivsel og udvikling. Vi har en struktureret hverdag, med fokus på legen, hvor vi arbejder med børnene, i forhold til deres nærmeste udviklingszone. Vi tilretter vores læringsmiljø ud fra børnenes behov, bl.a. ved hjælp af de kompetencehjul, vi udarbejder 1 gang årligt på alle børn og vores pædagogiske læreplan.

Sidst men ikke mindst prioriterer vi et godt samarbejde med forældre, som inddrages flere gange årligt i de ting der sker i institutionen.

Vores åbningstid er mandage til torsdage kl. 6.15 – 16.30 og fredage kl. 6.15 – 16

I ferieperioder har vi samspasning med de andre institutioner i området. Samspasning forgår i Markledets Børnehus i Løgumkloster.

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn:

Det er vigtigt, at det pædagogiske personale er opmærksomt på, at det er deres ansvar, at alle børn bliver set, hørt og forstået.

Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige. Børn har samtidigt brug for omsorg, nærvær og tryghed, og skal mødes med positive forventninger og tilpasse udfordringer. Dette betyder også, at vi som fagprofessionelle ALTID skal være opmærksomme på, hvordan vi beskriver og omtaler børn og forældre.

Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling, i rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag til deres egen hverdag, skal på ingen måde overses – ej heller i en travl hverdag!

Vi gør os umage med at forstå børn og indleve os i de sammenhænge, de indgår i.

Det pædagogiske personale skal italesætte over for hinanden og handle på det i forhold til den pædagogiske praksis, hvis der fx er behov for et sceneskift mm.

Vi er opmærksomme på følgende:

- Børn er mennesker med ligeværdige rettigheder.
- Børn skal forstås ud fra deres egen oplevelse og forståelse af sig selv.
- Vi må aldrig se børnene som problemet.
- Vi skal møde børnene individuelt.
- Børn er afhængige af det pædagogiske personale.
- Vi er opmærksomme på afhængigheds- og magtrelationen mellem barn og det pædagogiske personale.
- Det er altid det pædagogiske personales ansvar, i samarbejde med forældrene, at barnet trives.
- Børn udvikler sig i sociale relationer
- At børn indgår i mange forskellige sociale relationer på mange forskellige arenaer.
- At børns handlinger og forståelser kan være forskellige i forskellige sammenhænge.
- At børn handler og reagerer afhængigt af de kontekster, de befinder sig i.

Dannelse og børneperspektiv:

At være dannet er, at man mestrer sit eget liv, kan indgå i sociale og følelsesmæssige relationer med andre mennesker, kan bidrage til og udvikle fællesskaber og at man er solidariske og har respekt for andre.

Agi Csonka

Dannelse betyder lære – at børnene skal tilegne sig ny viden og nye færdigheder, samt bruge disse. Dannelsen af barnets personlige udvikling sker gennem mødet med det pædagogiske indhold. Vores pædagogiske opgave er at fremme børnene, så de udvikler sig til at være et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske.

Det gør at dannelse er en meget vigtig del af hverdagen. Det er vigtigt for os, at børnene får en begyndende bevidsthed, om det ansvar man skal tage i samfundet senere i livet. Det kan være små forpligtelser i forhold til venskaber, ud- og afvikling af lege og aktiviteter, bidrage til fællesskabet, osv. I vores pædagogiske praksis arbejder vi blandt andet med at vente på tur, spørge om hjælp og sige tak, tage hensyn til og hjælpe hinanden, lære at løse egne konflikter, give sin mening til kende og indgå kompromiser i fællesskabet.

Loven skriver endvidere, at vi skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, i forhold til fastsættelse af tiltag og deltagelse i demokratiske sammenhænge som vi sætter rammen for. Gennem nedskrevne observationer af børnefællesskabet, refleksioner over praksis, samt målinger gennem kompetencehjulet dannes der et grundlag for nye mål, i forhold til udvikling af den pædagogiske praksis. For at sikre at børnene får medbestemmelse og selvbestemmelse inddrages de i dialogen af de observationer, der er foretaget og dette bruges i udviklingen til at ændre praksis.

Børnefællesskaber:

Det pædagogiske personale har stor fokus på legens værdi i forhold børnefællesskabet. Det er vigtigt for os, at børnene er en del af et værdifuldt børnefællesskab, hvor de trives og udvikles.

Det pædagogiske personale hjælper børnene til at blive gode til at lytte til hinanden, udtrykke følelser, spørge ind til hinandens følelser og behov mm.

Yderligere skaber vores børnefællesskaber rum for at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur og at mobning forebygges. Dette sker i høj grad i samarbejde med forældrene.

Vi sikrer, at alle børn er del af et eller flere børnefællesskaber.

Leg:

Legen deles op i flere typer: Rolle, konstruktions, funktions og regellege.

Vi har fokus på det pædagogiske personales placering i forhold til legen. Går vi foran, ved siden af eller bag ved legen. Der er også stor fokus på legens indhold, samt at legen får mulighed for at udvikle sig.

Når vi kigger på en børnegruppe, har vi fokus på at alle børn inkluderes i legen, og at legerelationerne foregår på en positiv og ligeværdig måde. Det kan være på stuen, legepladsen, i fællesrummet eller i nogle af de små rum, vi har til rådighed.

Vi har i institutionen indrettet forskellige læringsmiljøer, hvor legen kan udvikles.

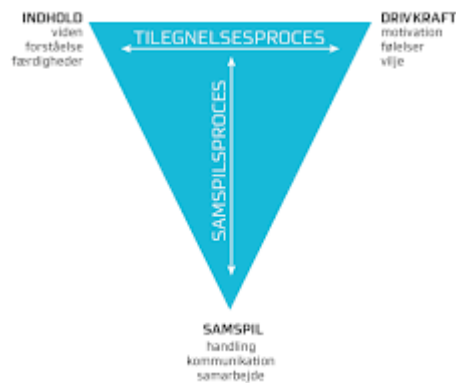
Også på legepladsen har vi forskellige muligheder for at lege forskellige lege. Sandkassen, hvor der laves mad og graves tunneler til biler mm. Der er forskellige områder, hvor man kan lege rolle og regellege, som bl.a. gemme og fange lege, samt butik og far og mor og børn.

Der sker også en del læring på legepladsen i forhold til at følge med i naturen og årstidernes skrift. Hvornår kommer der blomster og blade frem, hvad tøj skal børnene have på, når det er varmt, vådt eller koldt og hvilke insekter kommer frem på de forskellige årstider.

Læring:

Når vi arbejder med børns læring, i det pædagogiske arbejde, tager vi udgangspunkt i Knud Illeris' læringsforståelse.

Ifølge Knud Illeris, er al læring omfattet af to meget forskellige processer, som begge skal være aktive, før vi kan lære noget: Samspil er den proces, som sker og finder sted mellem individet og dets omgivelser – læring sker i samspil med andre mennesker, og her bliver opmærksomhed og/eller rettet heds vigtige forhold, som har betydning for læringen. Den anden proces er tilegnelse. Denne proces er individuel og den foregår som en vekselvirkning mellem at forstå noget rent kognitivt og det følelsesmæssige.

De to processer skal altid være i spil.

Tilegnelsen af ny viden, er altid en sammenknytning af de nye impulser og påvirkninger man får fra samspillet, sammen med resultaterne af tidligere læring (Illeris, Knud: 2015). Det er gennem barnets udringer (refleksioner), at det lærer nyt. I det daglige indebærer det, at vi giver barnet tid til at undre sig.

Knud Illeris (1) taler om læringens tre dimensioner:

Indhold er det der læres – der er nogen, der lærer noget. Det kan være læring som viden, forståelse, færdigheder, indsigt, adfærdsmåder, kompetencer m.m. Alt hvad vi lærer, er med til at skabe den mening vi interagerer ud fra. Det er igennem vores individuelle læring, at vi kan få evnen til, at fungere hensigtsmæssigt i de forskellige sammenhænge, vi indgår i.

Drivkraft er den psykiske energi, der skal til for at gennemføre en læreproces. Drivkraften er det, der sætter tilegnelsesprocessen i gang – energien kan bl.a. være drevet af lyst, tvang, nødvendighed, tidligere erfaringer, følelser, vilje, tryghed m.m.

Samspil er individets samspil med den sociale og materielle omverden – måden hvordan vi handler, kommunikerer og samarbejder på. Samspilsdimensionen er med til at udvikle individets socialitet – dvs. evnen til at fungere i forskellige sociale samspil og sammenhænge. Det er dog i tilegnelsesprocessen, at udviklingen af socialitet finder sted, men den præges igennem samspilsprocessen.

Som pædagogisk personale har vi fokus på læreprocessen frem for selve det, der skal læres. I tilrettelæggelsen af gode læringsmiljøer, skal vi være bevidste om det som børn er opmærksomme på eller rettet imod, hvilket er en afgørende faktor for læringsprocessen og for den læring der sker.

I relationen til barnet og forståelsen for læreprocessen, have fokus på zonen for nærmeste udvikling for det enkelte barn. Vi skal være nysgerrige på, hvad næste skridt er for barnets læringsproces.

Samspillet med andre er med til, at udvikle børns dannelsespotentialer. Vi skal målrettet arbejde med, at være nogle gode rollemodeller for børnene, men det er bestemt lige så vigtigt for læringsprocessen og dannelsesprocessen, at vi tilrettelægger nogle betydningsfulde fællesskaber for børnene, hvor de oplever sig som deltagende og betydningsfulde.

På vores p-møder drøfter vi Illeris' teori og de begreber han arbejder med, som fx ordet tvang, hvor-når bruger vi det, og i hvilket omfang, men også begreber som lyst, erfaringer (gode såvel som dårlige) osv, samt gode og dårlige læreprocesser, for at holde fokus på, hvad der er med til at udvikle den pædagogiske praksis i en hensigtsmæssig retning.

(1) <https://samfundslitteratur.dk/bog/l%C3%A6ring>

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø er i fokus hele dagen, hvilket betyder, at personalet har øje for barnets læring. Det gør vi med udgangspunkt i børnenes perspektiver, deltagelsesmuligheder, børnefællesskabet og børnenes forskellige forudsætninger. Således understøttes børnene trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Personalet evaluerer og justerer løbende gennem faglige fælles refleksioner, i forhold til at skabe læringsmiljøer, som støtter børnene i deres kropslige, sociale, følelsesmæssige udvikling og deres forståelse og oplevelse af verden.

Gennem en daglig struktur er personalet bevidste om at indgå i længere dialoger med børnene, stiller åbne spørgsmål og kontinuerligt sætter ord på alt det de møder i dagligdagen. Dette sker gennem tilrettelagte og spontane aktiviteter, samt gennem daglige rutiner som aflevering ved morgenstund, frokost, oprydning m.m. Denne forudsigtelig struktur giver børnene mulighed for genkendelighed og medindflydelse på egen læring udvikling og dannelse. Personalet arbejder med forskellige positioneringer gennem dagen, således at det støtter og udvikler børnefællesskabet bedst muligt.

I område Løgumkloster og Toftlund har vi fokus på, at udvikle børnenes personlige og sociale kompetencer gennem vores læringsmiljøer, hvad enten det er ude eller inde.

Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling, i rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag til deres egen hverdag, skal på ingen måde overses!

Vi gør os umage med at forstå børn og indleve os i de sammenhænge, de indgår i.

Vi er bl.a. opmærksomme på følgende:

- Vi skal møde børnene individuelt
- Børn udvikler sig i sociale relationer
- At børn indgår i mange forskellige sociale relationer på mange forskellige arenaer.
- Børn skal forstås ud fra deres egen oplevelse og forståelse af sig selv
- Det er, som udgangspunkt, altid det pædagogiske personales ansvar, at barnet trives.

I praksis betyder det, at en mindre gruppe børn (3 – 5), kan lege ude eller inde, uden at der er pædagogisk personale med.

Dette skal dog altid aftales med det fastansatte pædagogiske personale, som træffer en pædagogisk vurdering om hvilke børn, der er klar til at mestre dette ansvar.

Dette gøres med udgangspunkt i den viden, det pædagogiske personale har om børnenes udvikling.

Vi snakker med børnene om hvad de leger, hvem de skal lege med og hvor de skal lege.

Vi tjekker op på aftalerne løbende, så børnene ved, at det pædagogiske personale forsat er tilgængelige og klar til at hjælpe.

Børn, der endnu ikke er klar til dette, venter indtil der er pædagogisk personale, der kan være sammen med dem, der hvor de vil lege.

Det er ikke børnenes alder der afgør, om de kan være selv inde eller ude, men derimod deres udvikling.

Hvad enten vi er ude eller inde, har vi altid fokus på at skabe nogle gode læringsmiljøer, hvor børnene bl.a. kan udvikle deres sociale og personlige kompetencer.

Mulighederne for at lege inde eller ude i mindre grupper, uden det pædagogiske personales tilstedeværelse, er der opbakning til ved både områdebestyrelsen og de lokale forældreråd.

For at sikre pædagogiske læringsmiljøer, der udfordrer børnene i forhold til deres nærmeste udviklingszone, drøfter vi løbende, hvad børnene har behov for, i forhold til de kompetencehjul, der udarbejdes 1 gang årligt.

Praksisfortælling fra Øster Højst Børnehus

Med udgangspunkt i de pædagogiske læreplaner, har vi i huset fokus på det pædagogiske læringsmiljø hele dagen. Det gør vi ved også at inddrage børnene i dagligdagsrutinerne fx selvhjulpethed omkring af og påklædning, toiletbesøg, spise madpakke, oprydning og rengøring, hvor der også er gode forudsætninger for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Når vi inddrager børnene i disse praktiske gøremål, kan det have betydning for barnets udvikling, da det kan være med til at booste barnets selvtillid samt selvværd, da barnet får en følelse af at kunne bidrage. Der kan opnås et godt socialt samspil med barnet i disse situationer, som ikke ville opstå hvis man ikke havde et ændret fokus på dette.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Områdebestyrelsen ligger vægt på nedenstående værdier gensidigt er tilstede, i samarbejdet omkring barnet:

Tillid

- Ansvarlighed
- Dialog, hvor forældrene ses som vigtige samarbejdspartnere i arbejdet med børnene.
- Forskellighed- Vi kan blive inspireret af hinanden
- Nysgerrighed- at være nysgerrig på hinandens viden om barnet
- Disse værdier fordrer en god kommunikation mellem forældre og personale, samt en klar forventningsafstemning. Ligeledes vægter områdebestyrelsen at der i samarbejdet, i dagtilbuddet:
 - Skabes et læringsmiljø hvor børnene er trygge og hvor alle er inkluderet i fællesskabet.
 - At pædagogen tager sig tid til, at fortælle om barnets dag, hvis der spørges ind til det.
 - Skabes sammenhæng i børnenes liv.
 - At forældrene tager sig tid til at fornemme ”barnets hverdag”, specielt i afleverings- og afhentningssituationer
 - At forældrene deltager i arrangementer dagtilbuddet/ forældrerådet arrangerer (forældrene bidrager hermed til at børnene føler sig som en del af det store fællesskab).
 - Områdebestyrelsens arbejde med at invitere den brede forældregruppe til, at bidrage i udviklingen af principper for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem, vil ske på følgende måde:

- Kollektive forældrearrangementer/ sociale arrangementer
- Brainstorm hvor forældrene kan komme med ønsker/ideer
- Invitér forældrene med ind i børnenes hverdag.
- Inddrage forældrerådene.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn fra familier med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet. At være i en udsat position er dynamisk og kontekstbestemt.

Herunder beskrives tegn, som det pædagogiske personale, skal være opmærksomme på.

(2) EMU feb. 2020

Børn i grøn position. (god trivsel)	Børn i gul position (bekymring)	Børn i rød position (stærk bekymring)
Psykisk og emotionel trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnet er veltilpas og harmonisk. - Barnet udviser vitalitet (<i>med vitalitet menes, indre kraft der giver lyst og energi til at leve og udfolde sig</i>) - Barnet virker glad og tilfreds 	Psykisk og emotionel trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnets trivsel og udvikling kræver særlig opmærksomhed. - Barnet udviser nedsat vitalitet. - Barnet virker af og til lidt usikker. 	Psykisk og emotionel trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnet synes ikke at trives - Barnet virker ikke glad Barnet virker sløvt og græder ofte, tilsyneladende uden grund
Kognitiv trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnet er meget nysgerrig og spørger de voksne om mange ting. - Barnet udvikler sig sprogligt og er begyndt at forstå abstrakte begreber. 	Kognitiv trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnet viser kun lidt interesse for omgivelserne. - Barnets sproglige udvikling går lidt langsomt. 	Kognitiv trivsel <ul style="list-style-type: none"> - Barnet interesserer sig ikke for sine omgivelser - Barnet udvikler sig kun lidt - Barnets viser ingen interesse for legetøj

<p>Social trivsel – barnets relationer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnet har en positiv kontakt til de voksne. - Barnet virker trygt og glad når det er sammen med sine forældre. - Barnet indgår i leg med de andre børn på gruppen. - Barnet sørger kontakt med både børn og voksne på gruppen. 	<p>Social trivsel – barnets trivsel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnets viger eller er ukritisk i sin kontakt - Barnet viser utryk tilknytning til de voksne i institutionen - Barnet viser ikke interesse for at deltage i leg med de andre børn på stuen 	<p>Social trivsel – barnets trivsel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnet har en usikker tilknytning til sine nære - Barnet er svær at få kontakt med, eller er ukritisk i dets kontakt - Barnet er i stadig konflikt med dets omgivelser - Barnet søger ikke kontakt med andre på stuen
<p>Fysisk og sansemotorisk trivsel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnet virker sundt og det udvikler sig fysisk alderssvarende. - Barnet tegner vellignede tegninger, og øjehånd koordination er god 	<p>Fysisk og sansemotorisk trivsel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnet virker af og til sultent - Barnet vejer mere eller mindre end, i forhold til sin alder - Barnet er motorisk meget urolig 	<p>Fysisk og sansemotorisk trivsel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnet virker usundt og mangler basispleje - Barnet udvikler sig ikke fysisk og alderssvarende i vægt og højde

Hvis vi oplever, at barnet viser tegn på at være i en udsat position, er det de pædagogiske medarbejders ansvar, at handle på dette.

Dette gøres bl.a. ved at:

- Tilpasse læringsmiljøet og udvikle praksis som barnet trives bedre i, f.eks. ved at arbejde i mindre grupper.
- Inddrage barnets forældre og etablere et styrket samarbejde, med henblik på at lave aftaler der fremmer barnets trivsel.
- Tage ansvar for relationer
- Inddrage PPR for sparring og rådgivning
- Inddrage myndighedsafdelingen om nødvendigt

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Vi har et tæt samarbejde med skolen i forhold til, at skabe en god og glidende overgang fra børnehaven til skolen.

Vi er i dialog i forhold til at forventningsafstemme og skabe sammenhæng mellem vores institution og skolen.

Både forældre, pædagogisk personale og lærer har skabt et fælles grundlag for overgangen til skole, hvor der er aftalt besøg på skolen og i SFO, 3 parts samtaler, hvor forældre, barn, pædagog og lærer deltager, samt forskellige intromøder, som skolen afholder for kommende forældre og børn.

Ligeledes benytter vi skolens faciliteter, i det omfang det er muligt, så børnene får kendskab til skolens lokaler, og generelt skolen som helhed.

Alt dette er med udgangspunkt i, at skabe en tryk overgang for barnet, mellem skole og dagtilbud.

(3) Vidensportal.dk, Socialstyrelsen

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter aktivt lokalsamfundet, og de muligheder der er i vores nærmiljø. Vi oplever ofte af lokalsamfundet også støtter os som institution. I vores pædagogiske praksis benytter vi følgende fra lokalsamfundet:

- Frivilligt brandvæsen
 - Kirken, i forhold babysalmesang, og højtider
 - Skolen, i forhold til deres bibliotek, skolekøkken, gymnastiksal samt kælkebakke og legeplads
 - Mekaniker, i forhold til vores cykler og busser
 - Spejderhytten bruger vi både udemiljø og hytten indenfor
 - Bondegårdsbesøg
 - Den lokale juletræsmand, som hvert år sponsorerer et juletræ
 - Lokalt indkøb
-

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I område Løgumkloster og Toftlund har vi løbende faglige drøftelser og refleksioner om børnemiljøerne i vores filialer.

I arbejdet med børnemiljøet, har vi fokus på, hvad det er for et førstehåndsindtryk, vi har i vores institutioner, ift. hvordan det fysiske rum påvirker det psykiske og æstetiske børnemiljø

I vores fysiske børnemiljøer er vi opmærksomme på hvorledes vi kan reducere støjniveauet, både via indretning, pædagogiske tilgange og opmærksomheden på egen rolle. Det pædagogiske personale har fokus på, at skabe læringsmiljøer med mulighed for ro og fordybelse for børnene, men ligeledes også at sikre en tilpas forstyrrelse for børnene, ift. at skabe læring og udvikling. Vi sikrer at vores inventar stemmer overens med dem der skal bruge det, således at alle har nogle gode vilkår. Vi sikrer at legetøj står i børnehøjde således at børnene selv kan komme til det. Vi indretter rummene så fleksible, at der er flere læringsrum i ét og at disse kan ændres. Vi har ligeledes fokus på uderummet som et læringsrum. Også her ser vi på forskellige muligheder for læring og bruger uderummet aktivt på forskellig vis. Vi planlægger den fysiske indretning så det appellerer til at børnene motiveres til at bruge sig selv og sin krop på forskellig vis. Vi har indkøbt busser og cykler for at kunne flytte ud af institutionen og derved skabe ny læring og erfaring, gennem fælles oplevelser.

I de psykiske miljøer, er vi optaget af relationer- både mellem barn - voksen, men også imellem barn-barn. Vi er som de voksne ansvarlige for relationen til barnet og arbejder med pædagogisk refleksion og sparring for at sikre betydningsfulde relationer til det enkelte barn. Vi er vejledende og støttende over for børnene således at de kan skabe og indgå i betydningsfulde relationer i børnegruppen. Vi involverer forældregruppen i arbejdet omkring sociale spilleregler, således at alle børn indgår i betydningsfulde fællesskaber. Vi støtter barnets nysgerrighed på omverden gennem dialog, som er baseret på gensidig respekt og tolerance.

I de æstetiske børnemiljøer inddrager vi børnenes produkter og ideer, som dokumentation for det pædagogiske arbejde og de læreprocesser barnet gennemgår. Det kan være plancher på væggene, billeder og tegninger eller læringsrum som er indrettet for at vække børnenes nysgerrighed omkring bestemte emner. Ude som inde har vi fokus på, at få signaleret at det er børnenes institution og at her er godt at være.

Vi bruger DCUM børnemiljøtermometer 1 gang årligt, og arbejder regelmæssigt med børnemiljøet i forskellige sammenhænge

Følgende punkter er individuelle

ØSTER HØJST BØRNEHUS

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer. Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?
- Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Aldersgruppe 3 – 6 år

Vi arbejder ud fra det synspunkt at se barnets ressourcer samt kompetencer, og gøre barnet opmærksom på disse kompetencer. Vi arbejder med at give børnene en vis robusthed, og hjælper dem videre i deres næste udviklingszone, så børnene oplever at de udfolder og udvikler sig. Vi skaber succesoplevelser for det enkelte barn, da disse er vigtige for barnets gå-på mod og livsduelighed. Vi er hele tiden opmærksomme på hvor barnet er henne udviklingsmæssigt, så vi i den forbindelse kan give barnet en passende udfordring. På denne måde får barnet tillid til egne kompetencer.

Eksempel fra huset

I huset har vi en struktureret hverdag, med mulighed for deltagelse i forskellige aktiviteter. Børnene kan her udfolde sig og udforske både kendte og mindre kendte områder. Aktiviteterne foregår oftest i mindre grupper på tværs af alder og køn. Her støtter vi børnene i både samspillet med de andre, men også ift. at lære nye ting og udvikle kompetencer. Derudover er børnene også aktive deltagere i vores "dagligdags"-aktiviteter såsom borddækning, oprydning, samling, skære frugt osv. Disse er meget eftertragtede opgaver og alle vil altid gerne være den voksnes "hjælper". I den forbindelse kan vi både øve tal, tælle, samarbejde, kommunikere og blive anerkendt for indsatsen.

Aldersgruppe 0 – 3 år

Vi lægger meget vægt på, at se på det enkelte individ og se på hvert enkelt barns kompetencer og udvikling. Vi støtter børnene i at turde springe ud i nye erfaringer og giver et kærligt skub, når vi kan se at børnene har brug for motivation. Vi respekterer forskelligheden blandt børnene og at der er forskel på, hvor meget hvert barn har brug for støtte. Vi er nærværende personaler som skaber trykthed via struktur og omsorg.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene har muligheden for at kunne forfølge, engagere og fordybe sig i det de er optaget af. Derved kan de lære at prioritere blandt mange mulige tilbud. Vi skaber miljøer, hvor børnene kan lege mere fokuseret, ved at vi inddeler børnene i små grupper og skaber rum og plads til, at de kan udfolde den leg de er optaget af.

Eksempel fra huset

Det pædagogiske personale er nysgerrige sammen med børnene og udforsker dagligt læringsmiljøet, både inde og ude. Dette gør vi ved, at vi er på gulvet sammen med børnene, indgår i deres lege enten som en del af legen eller som den der kommer med nye ideer til legen. Her er vi også den der hjælper, hvis der er brug for det. Det samme gør vi udenfor, hvor vi oplever naturen i et børneperspektiv.

Vi lægger vægt på, at børnene lærer at der er nogle sociale spilleregler der skal overholdes, når man er en del af fællesskabet. Derudover skal børnene respektere hinanden, ved at de ikke bare kan tage legetøj fra et andet barn, bare fordi det var det man ville lege med.

Vi guider børnene i at blive mere selvhjulpne og medbestemmende. Vi skaber den nødvendige selvtillid til at turde gøre ting selv uden en støttende hånd.

Vi har skabt forskellige læringsmiljøer på stuen, som er med til at børnene får udviklet deres kompetencer på deres udviklingsniveau.

Medbestemmelse

Primært alt legetøj er i børnehøjde eller kan tages ned, hvis børnene vil lege med det. Herigenem kan børnene selv vælge hvad de vil lege med og dette gør, at børnene bliver mere medbestemmende i deres hverdag på stuen.

Selvhjulpnehed

Børnene kravler selv op på stole, i barnevogne eller på puslebordet, tager tøj af og på, samt de hjælper til hvor de kan. Børnene får lov til, at være med til de praktiske gøremål.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven 3-6 år

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Huset er opdelt i forskellige mindre læringsmiljøer, der indbyder til forskellige former for leg på tværs af køn og alder. Nogle steder indbyder til kreativitet, til vild leg, stille leg m.m. Her er der også mulighed for fordybet leg i små læringsmiljøer, der er mere overskuelige.

Eksempler fra huset:

Vi har ændret på vores læringsmiljøer, da vi førhen oplevede en uoverskuelighed for børnene, ikke mindst pga. for meget legetøj. Nu har vi færre legetøj, men dét der er, er tydeliggjort med billeder på kasserne. Det gør det mere overskueligt for børnene at rydde op. Pga. disse ændringer har vi observeret, at børnene lettere kan fordybe sig i leg, og vi oplever mere ro og selvstændige børn.

Vi opfordrer børnene til at være opmærksomme på hinanden og hjælpe hinanden inden man evt. henter en voksen. Det er vigtigt for børnene, at lære deres egne følelser at kende, før man kan være opmærksom på andres følelser. Vi italesætter hele tiden følelser og snakker om hvad man så kan gøre, hvis én fx er ked af det. Vi taler om hvordan man er en god ven.

Det kræver en nærværende personale, at skabe de bedste forudsætninger for at lære det enkelte barn empati i konflikter og generelt. Det kræver at man tager sig tid til at sætte sig med børnene og snakke om følelser og empati. Det kræver gode rollemodeller.

Vi er opmærksomme på, at alle børn har nogle gode barn-voksen-relationer og derudover, at de har muligheder for, at lege med andre.

Eksempler fra huset

Vi guider og støtter børnene ud i nye legerelationer. Vi er meget opmærksomme på, at alle børnene har betydningsfulde legerelationer. Vi udfordrer også børnene ved, at åbne for anerledes legerelationer og her kan børnene blive opmærksomme på nye venskaber, som de ikke nødvendigvis selv ville have opsøgt, dette sker også i ferier og samspasning.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Måden vi understøtter fællesskaber i det pædagogiske læringsmiljø er bl.a. igennem vores samlinger, spisesituationer m.m. hvor alle børn deltager og har rig mulighed, for at komme på banen med lige dét de kan og har lyst til. Her bliver der taget højde for barnets forskelligheder og ressourcer og vi er meget opmærksomme på, at alle børn er en del af fællesskabet.

Ift. demokratisk dannelse har vi fokus på borddækning, hvor alle børn på skift får lov til, at dække bord samt evt. vælge hvilken madsang der skal synges og siger velbekomme. Her oplever vi stor begejstring fra barnet når det har medindflydelse og bliver inddraget. Graden af medindflydelse stiger også i takt med alder og udvikling. Fx har førskolebørnene mere indflydelse end de små, fx i gymnastiktimerne, hvor de tit får lov til at bestemme, hvad vi skal lave.

Småbørn 0-3 år

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

På småbørnsstuen har vi lavet små læringsmiljøer, hvor vi understøtter børnenes sociale relationer på tværs af alder, køn og udvikling.

Eksempler fra huset

Vi har afgrænset legekøkkenet, så der er bedre mulighed for fokuseret leg. Der er kommet en større social kommunikation imellem børnene og det er både igennem det verbale sprog samt kropssprog. Vi har en dukkekrog, et læsehjørne og et motorikrum. Dette har gjort at vi oplever mere fokuseret leg med hinanden. Vi guider børnene i legene/relationerne (foran/ bagved/ ved siden af).

Da børnene på kernestuen er i en læringsproces ift. at være sociale, at kunne dele med andre og gå fra parallelleg til rolleleg guider vi børnene i dette.

Dagen igennem arbejder vi også med behovsudsættelse f.eks. når børnene skal vente på tur ved rutschebanen, i spisesituationen osv.

Vi har valgt, at vi så vidt muligt går i mindre grupper hele dagen. Dette gør, at vi bedre kan tilgode alle børnenes behov og bedre kan bygge på relationerne i gruppen. Derudover kan vi få et

mere dybdegående kendskab på børnene og kan arbejde mere fokuseret med børnenes forskellige kompetencer. Vi kigger løbende på gruppesammensætningen. Vi kigger på, hvem der leger godt sammen og hvor vi kan bygge videre på relationerne og så kigger vi på hvilke børn har brug for den samme støtte til videre kompetenceudvikling.

Vi arbejder på stuen og i grupperne med at understøtte fællesskaberne og forskellighed, så børnene lærer at vise empati over for hinanden og giver plads til hinandens ideer til legene. Vi giver plads til børnenes forskelligheder og lærer også børnene at respektere hinanden. Børnene mødes med et anerkendende syn. Dette gør, at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet, uanset om barnet har en god eller dårlig dag. Derudover er børnene i en alder, hvor der prøves grænser af, men børnene lærer også hvor grænserne går til. På den måde får de lov til at prøve sig selv af, men samtidig lærer de også at de er i et fællesskab, hvor der er nogle regler man skal følge.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven 3-6 år

Vi arbejder med kommunikation og sprog i vores praksis ved, at vi er opmærksomme og nærværende personaler, der giver os tid til at gå i dybden med dialoger sammen med børnene. Vi opfordrer børnene til at tale ved at starte samtaler med dem, og kommer med spørgsmål så vi kan få en god dialog. Vi er optaget af at hjælpe børnene med eksempelvis at sætte ord på deres følelser, og hjælper dem til, hvordan man kan kommunikere sig ud af en konflikt frem for at slå.

Eksempel fra praksis

Til vores samlinger har vi tiltag som giver hvert barn lov til at stå frem og sige noget, tælle eller snakke om fx vejret eller sin familie. Vi understøtter barnets sprog ved at sætte ord på de ting vi gør, og de ting de selv gør.

Vi har udviklet nogle sproggrupper, hvor vi har inddelt børnene i grupper efter hvor de er udviklingsmæssigt i forhold til sproget. Disse sproggrupper har vi en gang i ugen, hvor vi har fokus på

børns sprog ved f.eks. brug af kuffertfortællinger. Kuffertfortællinger kan indeholde en historie, samt visuelle ting og konkrete, som understøtter historien. Vi har fokus på dialogisk læsning som en del af den sproglige udvikling.

Småbørn 0-3 år

Vi har meget fokus på kommunikationen og sproget. Vi støtter og udvikler børnene i deres sprogtilegnelse og deres måde at kommunikere med de andre børn på. Vi sætter ord på og guider børnene i deres kommunikation med de andre. Vi er gode rollemodeller som kommunikerer med børnene fra de er helt små, med øjenkontakt, mimik, gentagelser, nærvær og fælles opmærksomhed. Vi er med til, sammen med forældrene, at sætte de første ord på for børnene, ved at vi har fælles opmærksomhed og benævner det som børnene ser eller rører ved.

For at støtte børnene bedst muligt i deres sprogudvikling, laver vi forskellige tiltag som dialogisk læsning, ordspil (memory, vendespil, puslespil eller andre spil hvor der kan leges med ord). I de daglige rutiner skaber vi plads til kommunikation og sprogudvikling. Jo mere vi bruger sproget sammen med børnene, jo nemmere bliver det for børnene, at få ordene indlært og selv bruge dem.

Sproget er en vigtig gren i forhold til de andre læreplanstemaer. Sproget er med til at styrke den sociale- og den personlige udvikling. Det styrker fællesskabet gennem kommunikation, men samtidig også individet i fællesskabet, ved at barnet får flere og flere ord sat på, og på den måde bedre kan give udtryk for sine behov.

Eksempler fra huset:

Vi guider børnene i deres kommunikation med andre, så de lærer at sætte ord på, i stedet for at skrig og slå. Vi har bøger i børnehøjde, barnet tager selv en bog, spørger os eller bruger fagter når de vil have den voksne til at læse. Oftest kommer der også andre børn til for at være med. Mange gange i løbet af dagen synger vi sange, både med og uden fagter. Børnene kommer selv og gør fagter foran os, for at fortælle, at de gerne vil synge "den" sang. Vi understøtter børnenes sprog ved at sætte ord på, samt gentager det børnene siger. På den måde viser vi, at vi har forstået dem. F.eks. siger et barn, "mig ha hutte" og vi siger, "vil du gerne have din sut, det må du gerne, værsgo.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehave 3 – 6 år

Leg og læring hænger uvilkårligt sammen, når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse og kommer omkring mange af grundelementerne i det fælles pædagogiske grundlag. Barnet kan næsten ikke undgå at bruge sin krop og sanser, men når vi inviterer til det og indretter miljøet indbydende og udfordrende, giver det muligheder for at røre sig på mange forskellige måder. Vi udnytter omgivelserne og kommer ud hvor der er højere til himlen, så har børnene mulighed for via leg at blive fortrolig med deres krop og styrke deres værd.

Vores hus er inddelt i mange forskellige rum, der hver især indbyder til forskellige aktiviteter. Et særligt eftertraktet rum er vores Hjerterum, der indbyder til vild og aktiv leg. Derudover er der også et Stjernerum der mere indbyder til rolig leg og afslapning. Vi har desuden en skøn og stor legeplads, hvor man rigtig kan boltre sig og udforske både naturen og kroppen. Vi er dagligt ude i al slags vejr. Samtidig har vi et godt samarbejde med byens skole, der ligger lige ved siden af. Her har vi ugentligt mulighed for at benytte deres multi-hal hvor vi har fokus på motorik.

Når man kombinerer Krop, sanser og bevægelse med Natur, udeliv og science så er der mange flere muligheder. Samtidig kan man støtte op om samtlige læreplanstemaer.

Eksempel fra praksis

Ved ønsker og behov benytter vi os af mindfulness både inde og ude, hvor børnene får oplevelsen af hvordan det kan føles i kroppen at skulle slappe af. I forhold til børns udvikling, er det vigtigt at skabe en balance mellem at være vild og slappe af.

I hele gruppen øver vi rigtig meget selvstændighed og selvhjulpenhed f.eks. ved toiletbesøg, tøjskift og i garderoben m.m.

I førskolegruppen har vi udover motorik, også fokus på selvhjulpenhed i form af på – og afklædning når vi går i multihallen. Børnene får medbestemmelse i planlægningen af aktiviteter og lege. Vi får så mange grundbevægelser ind som muligt, så vi kommer rundt om hele kroppen og får os rørt på mange forskellige måder.

Småbørn 0 – 3 år

Vi har stor fokus på, at børnene lærer gennem kroppen, deres sanser og gennem bevægelse. Derfor har vi lavet forskellige læringsrum og legemiljøer, hvor der fokuseres på kroppen. Vi har fokus på, selvhjulpenhed, ved at børnene selv kravler op og ned af stolene, puslebordet og har stiger op til barnevognene. Vi øver også af og påklædning, så de selv får en fornemmelse af deres fysik og styrke.

En del af vores børn har endnu ikke udviklet deres ekspressive sprog, og bruger derimod kropsprog. Derfor har vi meget fokus på, at lave aktiviteter som styrker de 7 sanser (den taktile sans, den vestibulære sans/ labyrintsansen, muskel-led-sansen, lugtesansen, synssansen, smagssansen og høresansen).

Eksempel fra praksis

Vi har et motorikrum, hvor børnene kan bruge deres krop og sanser på forskellige måder (hoppe, kravle, klatre, vippe, holde balance, trille og mærke forskellige underlag).

Vi har et legekøkken hvor børnene laver mad, hvor der røres i gryder, der dækkes bord, der puttes i ovn og mikroovn og der vaskes op. Vi har en stor bil stående på stuen, hvor børnene kan sidde i og lege at de kører bil, de kan fylde ting i og på bilen eller de kravler rundt på den. Vi har fokus på kropskontakt, ved at vi fx bruger sange og sansestimulering som hjælpemiddel til at komme tæt på hinanden. Der er altid plads til et kram, hvis børnene har behov for det.

Vi styrker barnets finmotorik, ved at tegne, øve pincetgreb, lyne lynlås op og ned eller andre aktiviteter hvor barnet skal bruge sin finmotorik.

Vi har fokus på alle sanser, gennem lege eller aktiviteter. Fx når vi spiser, får børnene lov til, at se, mærke, lugte og smage på maden. Vi leger lege på stuen, hvor de forskellige sanser bliver brugt, fx lege hvor man skal føle på noget, altså om noget er blødt eller hårdt, noget er vådt eller tørt osv.

Udenfor er der også et stort læringsmiljø, små bakker, ujævnt terræn, klatre og kravle op på forskellige ting, hjælpe hinanden med at bestige bakken, cykler, skubbevogne og trillebør til at kæmpe sig frem med.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehave 3 – 6 år

Vi er en institution der vægter udelivet højt. Der er mere plads at udfolde sig på udenfor, hvilket skaber færre konflikter. Vi prioriterer at komme udenfor hver dag, og er ofte ude af huset på tur i en skov, naturlegepladser og andet.

I dagligdagen er vi sammen med børnene optaget af hvad vi kan finde ude i naturen, det kan være alt fra forskellige blade, grankogler og forskellige dyr. Vi har også en bålplads på vores legeplads, som vi ofte benytter til at lave popcorn, pandekager og andet godt på. Derudover bor vi i et naturskønt område, hvor mulighederne er mange for at opleve marker, vand og skov.

Ud over at vi er ude HVER dag uanset vind og vejr året rundt, gør vi brug af inspirations-materialer, der motiverer os voksne til at bruge naturen og udeområderne aktivt i børnenes hverdag. Vi fokuserer på udeliv, natur og miljø og en grøn og sund hverdagskultur i institutionen, og ingen indendørs redskaber kan erstatte de kropslige udfordringer og sanseoplevelser uderummet byder.

Aktiviteter i naturen har positiv betydning for børns fysiske og mentale sundhed, for indlæringsevne og for børns motorik. Naturens positive påvirkning starter tidligt, og naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension, så her kommer vi omkring flere af læreplanstemaerne.

Eksempel fra praksis

Vi er optaget af sammen med børnene at finde dyr både i børnehaven og i naturen. De er i processen meget optaget af at tale om hvad de forskellige dyr har brug for, for at kunne leve og hvordan de ser ud.

Naturen giver perfekte muligheder, og i den forbindelse benytter vi ofte nærmiljøet eksempelvis Carl Mahler-skoven ved spejderhytten. Her udforsker vi naturen og udnytter at der er "højere til himlen" og muligheder for ro, nærværelse og fordybelse.

Vi har ikke noget der hedder 'inde aktiviteter', vi tror på at alt som kan laves inde også kan laves ude.

Småbørn 0 – 3 år

Naturen i sig selv er et læringsmiljø. Vi lægger meget vægt på at bruge naturen og udelivet, så derfor er vi dagligt ude med børnene. Vi er på børnehavens legeplads eller tager ture ud af huset med Christiania cyklerne eller gående, hvor vi er i skoven eller andre steder i nærmiljøet.

Vi skaber et læringsrum i naturen, hvor leg, bevægelse, kropsbevidsthed, fantasi, kreativitet, fællesskab, kommunikation, fordybelse og fascination er faste bestanddele af oplevelserne i naturen.

Eksempel fra praksis

Vi oplever naturen sammen med børnene, så vi er der hvor de er. Det vil sige vi sidder i græsset eller i sandkassen og skaber fælles opmærksomhed. Vi er med til at skabe glæde og nysgerrighed i naturen. Altså fordybe sig sammen med børnene og skabe fascination for de fælles opdagelser, man har i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehave 3 – 6 år

I løbet af hele året arbejder vi en del med traditioner, værdier og normer såsom jul, påske, høsten, fastelavn osv. Vi har børn med forskellige kulturelle baggrunde, og med forskellige normer og værdier. Vi snakker ofte om at man kan komme forskellige steder fra, og se forskellige ud, og tale et andet sprog. Der er børn der har anderledes madpakker med fordi de kommer fra en anden kultur, og disse ting snakker vi med børnene om, for at give dem en forståelse for at der er plads til alle uanset kulturel baggrund og andet.

Kultur, æstetik og fællesskab kan ses i samspil med flere af de øvrige læreplanstemaer såsom den alsidige personlige udvikling, hvor barnet kan møde og udvikle nye sider af sig selv og få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder. Derudover også den sociale udvikling hvor alle børn indgår i forskellige former for fællesskaber på baggrund af egne og andres kulturer. Kommunikation og sprog er samtidig også et vigtigt element i formidlingen af kulturer, normer og værdier.

Eksempel fra praksis

Vi har fokus på de forskellige kulturelle traditioner såsom, påske, hvor vi taler om hvad dette indebærer. Vi har fokus på andre højtider som jul, hvor vi tager i kirke og snakker om hvorfor man holder jul. Der bliver i denne forbindelse også snakket om at det ikke er alle der holder jul, fordi der også er nogen med en anden trosretning, og hvad det betyder.

I forhold til det æstetiske, har vi mange forskellige medier børnene kan bruge til at udtrykke sig på. Såsom at udtrykke sig igennem teater, male og tegne, lave konkrete ting ud af enten modelervoks og saltdej, og igennem sang.

Vi har indrettet en af stuerne, så det indbyder til at lave teater. Vi har fået nogle teaterforhæng op at hænge som børnene kan benytte sig af i denne forbindelse. Vi har en kasse med udklædningsstøj der gør stor glæde hos alle børnene. Her kan de bruge deres fantasi og forvandle sig til superhelte, prinsesser, farlige tigre eller andet. Børnene er meget optaget af dette, og laver også ofte cirkus, hvor de optræder for børn og voksne. Vi sørger for, at der er muligheder for at være kreative med forskellige materialer og redskaber, og får mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder. Børnene er vilde med musik og viser stor interesse for både at høre musik men også selv at lave musik. Vi deltager flere gange årligt i teaterforestillinger både på byens skole, men også med "omrejsende" teatergrupper såsom Nissesjov, julehistorier på biblioteket m.m.

Småbørn 0 – 3 år

Vi lægger stor vægt på, at lave læringsmiljøer som fordrer og styrker børnenes kulturelle og æstetiske kompetencer, samt styrker fællesskabet på stuen. Dette gør vi ved at lave læringsmiljøer, hvor børnene har mulighed for i fællesskab at synge, klæde sig ud, høre og danse til musik, læse bøger og udfolde sig kreativt på mange forskellige måder.

Vi har nogle forskellige kulturelle aktiviteter i løbet af året i huset og på stuen, som vi skaber sammen med børnene. Vi har bedsteforældredag, forældrearrangementer, såsom julehygge, sommerfest, arbejdsdage. Derudover laver vi forskellige kreative aktiviteter på stuen som følger årets gang.

Kultur, æstetik og fællesskab, er vigtig i forhold til at styrke mange af de andre læreplanstemaer, da sang, musik og udtryk kan skabe og styrke de forskellige kompetencer.

Den alsidige personlige udvikling styrkes, ved at børnene bliver mere bevidste om dem selv igennem det at afprøve og skabe sig selv i nye kulturelle og æstetiske oplevelser.

Den sociale udvikling styrkes ved, at vi i fællesskab skaber rum, hvor vi sammen oplever og skaber nye æstetiske kunstarter.

Børnene styrkes i deres sprogtilegnelse og får nye måder at kunne kommunikere med hinanden på. Fx bygges der mere kropssprog og lyde på, de styrker deres ordforråd og de bliver mere trygge i at kommunikere med hinanden.

Børnene bliver mere kropsbevidste og bliver styrket i deres bevægelser og tør springe ud i nye udfordringer, når de ser andre gøre det. Deres sanser bliver styrket, da man meget bevidst kan arbejde med at skulle se, lytte, smage, føle og i det hele taget erfare med kroppen.

Naturen er et oplagt læringsrum for at kunne erfare kultur, æstetik og fællesskab, da naturen rummer mange kulturforskelle, man agerer forskelligt i naturen, man kan spejle og lære af hinanden. Børnene har muligheden for at være nysgerrige, de kan bruge deres sanser, lege frit og bruge deres fantasi i naturen.

Vi bruger sang, musik, bevægelse og udtryk som en fast del i vores hverdag og prøver gennem mange forskellige tiltag, at styrke denne kompetence.

Eksempel fra praksis

Vi har på stuen lavet en læsekrog, hvor bøgerne står i børnehøjde, så børnene altid kan få fat i en bog, hvis de har lyst til at kigge i en bog, selv, sammen med de voksne eller de andre børn.

Der er altid plads og mulighed for at synge, høre musik og danse på stuen. Vi har tit instrumenter fremme, så børnene selv er medskabende til at lave musik.

Vi skaber læringsmiljøer som understøtter børnene i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv. Vi leger med mimikken, udtrykker os gennem sang, musik og kropssprog, vi skaber fællesskab gennem det at spejle sig i hinanden.

Vi skaber rum til fællesskabet, hvor vi opdager og oplever den nære verden på. Derfor lægger vi meget vægt på, at vi voksne er på gulvet sammen med børnene og har kontakten med børnene, så vi hele tiden er nærværende og kan skabe noget sammen med børnene.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år.

Vores første fokus område er børneperspektivet. Personalet observerer og beskriver løbende i sikkerfiler i Aula og vil på stuemøder evaluere observationerne sammen via. reflektionsark, som kommer i en mappe så det altid er muligt at tage dem frem igen.

Eksempel fra huset i forhold til andre måder vi beskriver og bruge vores observationer på.

Når vi observerer situationer som vi mener, er relevante at dele med vores kollegaer, bliver det ikke kun verbalt, men observationen bliver skrevet ned. Alle observationerne bliver samlet i aula, under sikre filer, så vi altid kan vende tilbage til dem når de skal bruges. Det kunne være observationer i forhold til legerelationer, spisesituationer, kommunikation imellem børnene eller andre situationer i løbet af dagen, som kan give et indblik i børnenes kompetenceudvikling. Vi evaluerer på personalemøder og stuemøder. Her tages der udgangspunkt i de observationer vi har beskrevet. Vi ændrer derudfra vores praksis, hvis det er nødvendigt, som vi beskriver i en handleplan.

Løbende bruger vi vores observationer til stuemøder, p-møder og andre. Vi kan evt. bruge vores observationer til at beskrive et barn, eller holde øje med barnets udvikling.

(4) Læreplanen er redigeret efterår 2022